

ขาวนา(หว่าขาวกล้วย)

Syzygium acuminatissimum (Blume) DC.

MYRTACEAE

ไม้พุ่มหรือไม้ต้น สูงได้ถึง 20 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางยาวได้ถึง 54 เซนติเมตร มีพุ่มขนาดเล็ก เปลือกสีน้ำตาล อ่อนเปลือกด้านในเป็นสีชมพูอมน้ำตาล ใบ รูปไข่หรือรูปใบหอกถึงรูปใบหอกแคบคล้ายหนัง แห้งสีน้ำตาลอ่อน ฐานเรียวรูปลิ้นแฉกในก้านเรียวยาว มีรอยบุ๋มเล็กๆประปรายด้านบน มีเส้นแขนงใบ 12 คู่ เรียวยาว หนาชัด ด้านบน เส้นแขนงใบย่อยมองเห็นชัด เชื่อมกันที่ขอบใบ ช่อดอก แยกเป็น 3 แขนงที่ปลาย ยาว 6 เซนติเมตร เรียวยาว เป็นกลุ่ม 2-3 ช่อ ดอก ขนาด 5x3 มิลลิเมตร อยู่เป็นกลุ่มบนแขนงช่อดอก กลีบดอก รูปกระบอกเรียวยาว ประมาณ 3 มิลลิเมตร มี 4 กลีบ ร่วงง่าย มีเกสรเพศผู้มาก ลักษณะกึ่งทรงกลมกางขึ้นมาจากฐานดอก ปลายเป็นรูพรุน ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 4 มิลลิเมตร ผลส่วนมากมีลักษณะผิดรูป เส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 15 มิลลิเมตร ขอบจานรองผลนูนขึ้นเล็กน้อย ผลเมื่อสุกมีสีออกชมพูไปถึงสีม่วง

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.asianplant.net/Myrtaceae/Syzygium_acuminatissimum.htm
ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Syzygium+acuminatissimum>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น

เล็กสูงได้ถึง 20 เมตร เปลือกสีเทาถึงดำ เรียบหรือแตกเปราะ ใบ รูปขอบขนานแกมรีถึงรูปไข่กลับ แฉกหรือรูปใบหอก กว้าง 4-12 เซนติเมตร ยาว 15-30 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลมสั้น โคนกลมถึงแหลม ใบแก่ เนื้อหนา คล้ายกระดาษหนึ่งหรือแผ่นหนึ่ง เกือบเมื่อแห้งสีออกเหลือง เส้นใบโค้ง 9-16 คู่ เป็นวงและเชื่อมกันห่างจากขอบใบ ค่อนข้างแบนหรือเป็นร่องด้านบน ฐานล่าง เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียดขนัด ก้านใบ ยาว 1-2 เซนติเมตร เกือบ กิ่งเล็กเมื่ออ่อนมีขนละเอียด แก่ผิวหยาบและแตก ดอก ดอกเพศผู้ออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3-7 ดอก ตามซอกใบหรือใต้ตำแหน่งใบ บางทีออกตามกิ่งข้างที่แตกจากกิ่งแก่และไม่มีใบ ก้านดอก ยาว ประมาณ 2 มิลลิเมตร เกือบ กลีบเลี้ยงยาว 5-7 มิลลิเมตร โคนเป็นรูปไข่ปลายจัก 1/6 ของกลีบ เป็นแฉก 3-4 แฉก ไม่ซ้อนกัน มีขนละเอียด กลีบดอกยาว 6-8 มิลลิเมตร โคนรูปคนโทหรือรูปไข่ปลายจักลึก 1/4 ของกลีบ เป็นแฉก 3-4 แฉก มีขนละเอียด ด้านนอก เกสรตัวผู้ 18-36 อัน ขนาดไม่เท่ากัน ก้านชูอับเรณูสั้น รั้งไข่เป็นหมัน มีขนเส้นไหมหรือเกลี้ยง ดอกเพศเมียออกเดี่ยวหรือเป็นช่อกระจุก มี 3 ดอกตามซอกใบ บนกิ่งข้าง แข็งสัน ที่แตกจากกิ่งแก่ ก้านดอกยาว 2-10 มิลลิเมตร มีขนนุ่มหรือเกลี้ยง กลีบเลี้ยงรูปไข่ ปลายจักลึกเกือบถึงโคน เป็นแฉกรูปสามเหลี่ยม 4 แฉก พับจีบ ไม่ซ้อนกัน มีขนกำมะหยี่ กลีบดอกเหมือนในดอกเพศผู้แต่ใหญ่กว่า เกสรเพศเมีย เป็นหมัน 12 อัน ขนยาวนุ่ม รั้งไข่รูปโคน มีขนเส้นไหม ก้านเกสรเพศเมียสั้น มี 1-4 ก้าน ยอดเกสร เพศเมีย 6-8 อัน ผล กว้าง 2-5 เซนติเมตร ยาว 2-6 เซนติเมตร ก้านผลใหญ่ยาว 0.4-1 เซนติเมตร กลมถึงรูป ไข่ถึงรี ปลายและโคนกลมถึงแหลม อ่อนมีขนกำมะหยี่ แก่เกลี้ยง สุกชุ่มน้ำ เมื่อแห้งย่น กลีบเลี้ยงมีเส้นผ่าน ศูนย์กลางถึง 3 เซนติเมตร ปลายจักถึงโคนเป็นแฉกทางออกหรือโค้งกลับ 4 แฉก ขอบเป็นคลื่นแต่ไม่เป็นจีบแข็ง มีเส้นกลีบจาง มีขนกำมะหยี่ด้านใน ภาควัสดุ 2 วาไรตี้ Var. toposia ข้าวเม่าเหล็ก ใบด้านบนแบน ก้าน ชูอับเรณูเกลี้ยง Var. toposioides เม่าเหล็ก ใบด้านบนเป็นพูก ก้านชูอับเรณูมีขน

ข้อมูลอ้างอิง : โชนอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ไถบาคได้ เนม - พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูง 5-30 เมตร เรือนยอดเปิด แตกกิ่งด้านข้าง เปลือก สีครีมหรือเทาอ่อนเรียบ หรือ แตกเป็นแผ่น เปลือกในสีชมพูหรือสีแดง ไม่มียางขาว หรือน้ำเลี้ยง ใบ กว้าง 3-10 เซนติเมตร ยาว 6-12 เซนติเมตร รูปร่างรูปไข่ขอบขนานหรือกึ่งรูปไข่กลับ ปลายทู่และเป็นแฉ่งเล็กน้อยโคนแหลม ไม่จักซี่ฟันและ ไม่มีต่อมที่ขอบใบ ใบแก่คล้ายหนัง กลี้ยงทั้งสองด้าน ด้านล่างมีนวล เส้นใบเห็นชัดทั้งสองด้าน ก้านใบยาว 1-2.5 เซนติเมตร หูใบยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ดอก สีเขียวอ่อนหรือสีเขียวแกมเหลืองอ่อน ดอกสมบูรณ์เพศ ออกเป็นช่อหลวม ก้านช่อดอกยาว 5-8 เซนติเมตร แขนงแรกออกเป็นคู่ ก้านดอกยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร ใต้อ่อนมียางเหนียว กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ยาว ประมาณ 5 มิลลิเมตร (ยาวได้ถึง 10 มิลลิเมตร ในผล) รูปร่างกว้าง ปลายกลม ขอบใส เกสรตัวผู้มี 10 อัน ติดกับ ฐานฐานดอกนุ่มสีส้ม ยาวได้ถึง 20 มิลลิเมตร ก้านชูอับ เรณูสีขาว อับเรณูสีส้ม ก้านเกสรตัวเมียมี 1 อัน ยาว 15 - 20 มิลลิเมตร ยาวเกือบเท่าเกสรตัวผู้ ผล ยาว 3-4.5 เซนติเมตร รูปร่างแคบ ปลายแหลม กลีบเลี้ยงติดแน่น กลีบดอกอยู่ที่โคน แต่ละซี่ไม่แตกง่าม เมล็ดยาว 18-20 มิลลิเมตร มีปีกแคบที่โคนไม่มีเยื่อหุ้ม พบทั้งใน ป่าดิบเดิมและป่ารุ่นที่ต่ำ มีเพียงรายงานพบว่าพบที่จังหวัด สตูลเท่านั้น แต่บางที่อาจพบมากกว่านั้น

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ 2 - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=3234>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Trigonostemon verticillatus (Jack) Pax ex Pax & K.Hoffm.

ข้าวเย็นก้านยาว

EUPHORBIACEAE

ไม้พุ่ม หรือไม้ต้น สูงได้ถึง 4 เมตร เปลือก สีครีมถึงสีเทาอ่อน เกี้ยง เปลือกในสีแดงหรือสีน้ำตาล บางที่มียางสีแดงอมส้ม ใบ ออกดกเป็นวงใกล้ปลายยอด รูปไข่แคบถึงรูปรีหรือรูปใบหอก กว้าง 2.5-8.5 เซนติเมตร ยาว 12-33 เซนติเมตร ปลายเรียวแหลม โคนกลมหรือรูปลิ้น ขอบเรียบ กิ่งอ่อนเป็นสันมีขน ต่อไปเกลี้ยง ใบแก่สีเขียวเข้มด้านบน ด้านล่างสีเขียวอ่อน เกี้ยงทั้งสองด้าน เส้นใบหลักมี 1 เส้นออกจากโคนใบ เส้นใบข้างมี 9-21 คู่ ก้านใบยาว 4-15 เซนติเมตร ยาวเรียว หูใบรูปสามเหลี่ยม ขนาด 1-2 มิลลิเมตร ดอก สีม่วงอมแดงเข้ม เกสรเพศผู้หรือ ก้านเกสรเพศเมียสีชมพู ออกเป็นช่อไม่แตกแขนง ยาวได้ถึง 20 เซนติเมตร ออกเดี่ยวตามง่ามใบหรือปลายช่อใกล้ปลายยอด แกนกลางช่อดอกเกลี้ยงหรือมีขนเล็กน้อย มักมีดอกเพศผู้จำนวน 1 ดอก และดอกเพศเมียหลายดอกในช่อหนึ่งช่อ ดอกเพศผู้มีก้านดอกยาวประมาณ 1.2 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงสีแดงหรือชมพูรูปไข่ กว้างประมาณ 1.6 มิลลิเมตร ยาว ประมาณ 2 มิลลิเมตร ขอบรุ่ม กลีบดอกรูปช้อน กว้างยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร ขอบรุ่มโค้งกลับขัด จานฐานดอกรูปวงแหวนเกสรเพศผู้ มี 5 อัน เชื่อมติดกันเป็นหลอดยาว 1.2 มิลลิเมตร ดอกเพศเมียมีก้านดอกยาว 2-3 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยงคล้ายในดอกเพศผู้ กลีบดอกรูปไข่แคบ จะเริ่มโค้งเข้า กว้างประมาณ 2.5 มิลลิเมตร ยาวประมาณ 3 มิลลิเมตร รังไข่มีขนคล้ายเส้นไหม ล้อมรอบด้วยจานฐานดอกรูปโล่ ผลขนาดประมาณ 1 มิลลิเมตร ก้านยาว 0.3 เซนติเมตร สีชมพูอ่อนมีจุดแดงเข้ม เป็นพุ่มต้นๆ ปลายบวม มีก้านเกสรเพศเมียติดแน่นตรงกลาง เมื่ออ่อนมีขนเส้นไหม ต่อไปเกลี้ยง เมล็ดกลม ขนาด 5-6 มิลลิเมตร พบเป็นไม้ขึ้นรองในป่าดิบ สูงได้ถึง 300 เมตร หายาก

ข้อมูลอ้างอิง : ไชยอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปพ.2558. 768 หน้า

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ทรัพยากรทางแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ทรัพยากรทางแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลาง สูงได้ถึง 26 เมตร โคนเป็นร่อง เปลือก สีน้ำตาลอมเทาถึงออกดำเรียบหรือ แตกเป็นร่องตื้น ใบกว้าง 1.5-5 เซนติเมตร ยาว 5-12 เซนติเมตร ออกสลับ ค่อนข้างแบนระนาบเดียว ออกห่างๆ รูปใบหอกแกม ขอบขนาน ปลายเรียวแหลม โคนแหลม ค่อนข้างเป็นรูปลิ้ม เนื้อบางคล้ายกระดาษ ด้านบนเกลี้ยง มีขนสีน้ำตาลอมส้ม แล้วเกลี้ยงทั้งสองด้าน (ขนมักติดแน่นบนเส้นใบด้านล่าง) เส้นใบ 12-37 คู่ ตรงและขนานกัน เป็นวงและเชื่อมกันเป็นเส้นขอบใบเล็กเรียว เส้นใบย่อยเป็นร่างแหละเอียด/ขนาน จาง ไม่มีหูใบ กิ่งเล็กเรียว กิ่งอ่อนมีขนละเอียดสีสนิม ดอก ออกเป็นกลุ่ม มี 5-45 ดอก ออกตามง่ามใบหรือใต้แผลใบ ก้านดอกยาว 2.5-6 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง 5 กลีบ ยาว 1.5 มิลลิเมตร กลีบดอกยาว 2.5 มิลลิเมตร ปลายมี 5 พู เกสรเพศผู้สมบูรณ์ 5 อัน ไม่มีเกสรเพศผู้เป็นหมัน รังไข่มี 5 ช่อง มีขน ยอดเกสรเพศเมียเล็กไม่จกเป็นพู ผล กลม ขนาด 2.5-3.8 เซนติเมตร เป็นสันตื้น มีขนละเอียดสีทองเมื่ออ่อน สีเขียวสดถึงสีออกเหลืองอ่อน เมื่อสุกเกลี้ยง เมล็ด 1-5 เมล็ด พบปลูกทางเหนือของมาเลเซีย ไม่พบในไทย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไซมอนไม้น้ำภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561.
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมการอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 30 เมตร เปลือก สีน้ำตาลอ่อนถึงน้ำตาลแดงหรือเทาเข้ม เรียบหรือแตกเป็นร่องตื้น เปลือกในสีเหลืองถึงส้ม ใบ กว้าง 5-14 เซนติเมตร ยาว 10-25 เซนติเมตร ออกตรงข้าม รูปรีถึงรูปไข่กลับ ปลายแหลม โคนแหลมถึงห้หรือกลม เนื้อคล้ายกระดาษหนึ่งถึงหนึ่งบาง เกือบทั้งสองด้าน เส้นใบ 4-10 คู่ เป็นร่องตื้นบน ก้านใบยาว 0.5-2 เซนติเมตร ตายอดแบน หูใบรูปไข่ปลายห้ กว้างได้ถึง 1.5 เซนติเมตร ยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร ไม่มีสันตรงกลาง ร่วงเร็ว ดอก สีส้มอ่อน ดอกสมบูรณ์เพศ เป็นช่อกระจุกกลมแน่น ขนาดประมาณ 1.5 เซนติเมตร (ผ่านกลีบดอก) มี (1)2-5 ช่อ ปลายกิ่งหรือง่ามใบบนๆ ก้านช่อดอกแยกกัน ยาวได้ถึง 5 เซนติเมตร แต่ละดอกมีไข่มุขติดกัน หูกลีบเลี้ยงมี 5 พู ยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ปลายพูห้ มีขนสีน้ำตาลแน่น กลีบดอกรูปแตรแคบ หลอดกลีบเล็ก ยาว 3-4 มิลลิเมตร ปลายเป็น 5 พู ยาว 1-1.5 มิลลิเมตร บิดในตาดอก เกือบ อับเรณูยาวประมาณ 1 มิลลิเมตร ไม่มีก้านชูอับเรณูติดที่ฐานบนหลอด โพล่พ้นหลอดดอกเล็กน้อย ก้านเกสรเพศเมีย มียอดเกสรรูปลูกข่าง โพล่พ้นกลีบดอกประมาณ 4 มิลลิเมตร ผล เป็นกระจุกกลมแน่น ขนาด 1-2.5 เซนติเมตร ก้านช่อเล็กยาวได้ถึง 5 เซนติเมตร แข็ง ผิวมีตุ่มหรือมีรูตื้น ผลย่อยเชื่อมติดกัน แก่ไม่แตก เมล็ดรูปไข่หรือรูปรี ไม่มีปีก พบในป่าดิบ สูงได้ถึง 600 เมตร บางทีพบในพื้นที่พรุ จังหวัดพังงา นครศรีธรรมราช ตรัง นราธิวาส

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมมอนด์ ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : ธรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพใบ : <http://www.natureloveyou.sg/Nauclea%20officinalis/Main.html>

ภาพผล : <http://www.herbarium.gov.hk/PublicationsPreface.aspx?BookNameId=1&ContentId=68&SectionId=3>

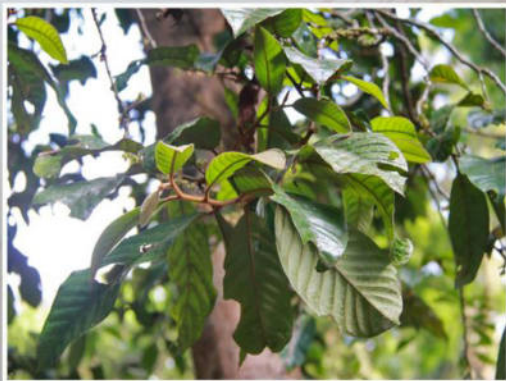

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้น เล็กหรือขนาดกลาง ไม่ผลัดใบ สูง 5-20 เมตร เปลือก สีครีมถึงออกชมพูถึงน้ำตาลเข้ม เรียบหรือแตกเป็นร่อง มีช่องอากาศทั่วไป เปลือกในมีเส้นใย สีครีมถึง ชมพูอมส้มหรือเหลือง มีน้ำเลี้ยงสีส้มเล็กน้อย ใบ กว้าง 4-10 เซนติเมตร ยาว 9-27 เซนติเมตร มี 2 แถว รูปรีถึงไข่กลับหรือ ใบหอกแกมขอบขนาน ปลายเรียวแหลมเล็กน้อย โคนแคบหรือเกือบกลม ยอดอ่อนมีขนคล้ายขนแกะ สีสนิม แน่น ยาว 1-1.5 มิลลิเมตร ใบแก่ เนื้อบาง เกี้ยงหรือมีขน เฉพาะบนเส้นใบด้านบนมีขนสีน้ำตาลอมส้มติดทนอย่างน้อยบนเส้นใบด้านล่างไม่มี จุดดำ เส้นกลางใบแบนเล็กน้อยด้านบน มีขนแล้วเกลี้ยงด้านบน เส้นใบ 7-15 คู่ แบนหรือเป็นร่องด้านบน เชื่อมเป็นวงสม่ำเสมอไปยังขอบใบ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหลวมจาง ก้านใบยาว 1-1.8 เซนติเมตร มีขน กิ่งไม่เป็นสันหรือมุม มีขนแน่น ดอกเพศผู้ ขนาด 1.5-2.5 มิลลิเมตร สีส้มแกมเหลือง กลิ่นหอมอ่อน ออกเป็นช่อแตกแขนง 3-4 ชั้น กว้าง 1.5-7 เซนติเมตร ยาว 3-12 เซนติเมตร ตามกิ่งได้ก้านใบ มีหลายดอก ก้านช่อดอกยาว 0.3-2.3 เซนติเมตร ก้านดอกเล็ก เรียว ยาว 1-3 มิลลิเมตร กลีบเลี้ยง รูปกลม จัก ½ ของกลีบเป็น 3(4) พู อับเรณู 9-12(15) อัน เป็นกระจุกค่อนข้างกลม ปลายแบนหรือบวม เมื่อตัดขวางกลมหรือสามเหลี่ยมทู่ ขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1.2-1.7 มิลลิเมตร อยู่บนเส้าเกสรเพศผู้เล็กเรียว ยาวประมาณ 0.5 มิลลิเมตร ดอกเพศเมีย ขนาดประมาณ 2.5 มิลลิเมตร ออกเป็นช่อมีดอกน้อย ยาว 2-6 เซนติเมตร กลีบเลี้ยงรูปรีกว้าง จัก 1/3 ของกลีบเป็น 3(4) พูรังไข่มีขน ผล กว้าง 1.3-1.6 เซนติเมตร ยาว 1.5-2 เซนติเมตร ก้านผลสั้น ยาวประมาณ 0.5 เซนติเมตร เป็นช่อมี 1-5 ผล ทรงรี ไม่มีกลีบเลี้ยงที่โคน สุกสีเหลืองถึงส้ม เปลือกบาง (ประมาณ 1.5 มิลลิเมตร) มีขนเมื่ออ่อนแล้วเกลี้ยง ยกเว้นมีขนเล็กสันติดทนที่ใกล้โคน พบเฉพาะที่โนปาดิบและป่ารุ่นที่มีต้นไม้โตเต็มที่ สูงได้ถึง 200 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไซมอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและต้นพันธุ์เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์อุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ขันทองกวาย

Gironniera nervosa Planch.

CANNABACEAE

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงกลาง ไม้ผลัดใบ สูงได้ถึง 25 เมตร บางทีมีพูพอนสั้น เปลือก สีเขียวอมเทาถึงสีน้ำตาลอมเทาเข้ม เกลี้ยงหรือแตกสะเก็ดเปลือกในสีเหลืองอ่อน ใบ รูปรีถึงขอบขนานหรือรูปไข่แคบ กว้าง 4-9 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ปลาย แหลมหรือเรียวแหลม โคนแหลม ค่อนข้างเบี้ยว ขอบเรียบ พบบางที่จักใกล้ปลายกิ่งอ่อนมีขนเส้นไหม สีน้ำตาลอมเหลือง แน่น ใบแก่คล้ายหนัง เกลี้ยง หรือมีขนบนเส้นใบหลักด้านล่าง เส้นใบหลัก 1 เส้นออกจากโคนใบ เส้นใบข้าง (8)10-16 คู่ ค่อนข้างตรงและขนานกัน โค้งแต่ไม่เชื่อมกันใกล้ขอบใบ แบนและเป็นร่องด้านบน หนูนชัดด้านล่าง เส้นร่างแหเป็นชั้นบันได งามด้านบน ชัดด้านล่าง ก้านใบยาว 0.5-1.2 เซนติเมตร มีขนเส้นไหม ตายอดรูปไข่แคบหรือรูปกรวย ยาว 1-3 เซนติเมตร ขนแน่น หุ้ม ด้วยหูใบ 1 คู่ที่ซ้อนกัน ทั้งรอยแผลเป็นวงแหวน ดอก ดอกเพศผู้และดอกเพศเมียอยู่ต่างซอกบน ต้นเดียวกัน ดอกเพศผู้ออกเป็นช่อแตกแขนงเล็กเรียว ห้อยลง ยาวได้ถึง 8 เซนติเมตร มีถึง 100 ดอก กลีบรวม (4)5 กลีบ ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร โคนเชื่อมกัน ด้านนอกมีขนแน่น เกสรเพศผู้ (4)5 อัน ยาวประมาณ 2 มิลลิเมตร ติดตรงกับกลีบดอก รังไข่เป็นหมันลดรูปลงมา ดอกเพศเมียออกเป็นช่อไม่แตกแขนงหรือแตกแขนงกว้าง ยาวได้ถึง 2.5 เซนติเมตร มี 2-10 ดอก กลีบรวมคล้ายดอกเพศผู้ แต่แคบกว่า ไม่มีเกสรเพศผู้เป็นหมัน รังไข่ยาว 1.5-3 มิลลิเมตร แบน ทรงแจกันคอยาว มีขนเส้นไหมแน่น เกสรเพศเมีย 2 อัน เล็กเรียว ยาว 2-10 มิลลิเมตร ดอกเพศเมียออกเป็นช่อแน่นกว่า ยาว 2-10 เซนติเมตร มีขนละเอียด สีสนิมแน่น กลีบเลี้ยงยาว ประมาณ 6 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ลดรูป เกสรเพศเมียเกลี้ยง ผล ออกเป็นช่อ ยาวได้ถึง 5 เซนติเมตร มี (3)5-8 ผล ส่วนมาก ออกเป็นช่อคู่ที่ง่ามใบ ทรงแจกัน คอยาว กว้าง 0.5-0.8 เซนติเมตร ยาว 0.7-1.2 เซนติเมตร แบน ปลายมีก้านเกสรเพศเมีย คล้ายเส้นด้าย มีขนละเอียดเมื่ออ่อน สีส้มชุนและค่อนข้างเรียบเมื่อสุก เนื้อบางนุ่ม ผนังผลชั้นในแข็งใหญ่ พบทั่วไปในป่าดิบเดิมหรือป่ารุ่น สูง 1,500 เมตร

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โทมัส พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม้ป่าภาคใต้ ฉบับ - พิมพ์ครั้งที่ 1 - กรุงเทพฯ : โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2558, 768 หน้า

ภาพประกอบ : <http://tropical.theferns.info/image.php?id=Gironniera+nervosa>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ขี้เหล็กเลือด

Senna timoriensis (DC.) H.S.Irwin & Barneby

FABACEAE

ชื่อพื้นเมือง : กะแลงแน่น, ขี้เหล็กคันขั่ง, ขี้เหล็กตง, ขี้เหล็กแดง, ขี้เหล็กนางซี, ขี้เหล็กป่า, ขี้เหล็กพันขั่ง

ไม้ต้น กิ่งเล็กเรียวยาวกระจาย สูงได้ถึง 10 เมตร ใบ แกนกลางยาว 20-30 เซนติเมตร ไม่มีต่อม มีใบย่อย 12-22 คู่ กว้าง 0.8- 1.3 เซนติเมตร ยาว 2-5 เซนติเมตร รูปขอบขนาน ปลายทู่หรือคล้ายหัวนมที่ยอด โคนกลม ก้านสั้น ยอดอ่อนมีขนสีทอง ใบแก่สีเขียวเข้ม เกือบหรือเกือบเกลี้ยงด้านบน ด้านล่างสีอ่อนแต่ไม่เป็นนวล มักมีขนคล้ายไหมสีออกเหลือง หูใบยาว 1.5-2 มิลลิเมตร คล้ายติ่งหูร่วงเร็ว ดอกยาว 3.5 เซนติเมตร สีเหลืองออกเป็นช่อเชิงลดไม่แตกแขนง ตามซอกใบบนๆ หรือออกเป็นช่อแตกแขนงตั้งที่ปลายกิ่ง แกนกลางยาว 10-30 เซนติเมตร เกือบหรือมีขนสีออกเหลือง ก้านดอกยาว 1-3 มิลลิเมตร มีขนละเอียด กลีบเลี้ยงไม่เท่ากัน ยาว 0.7-1.5 มิลลิเมตร รูปไข่แคบถึงขอบขนาน ปลายกลม ด้านนอกมีขนสีออกเหลือง กลีบดอกกว้าง 1-1.5 เซนติเมตร ยาว 1.5-2 เซนติเมตร รูปไข่กลับ โคนเป็นโคนสั้น เกสรเพศผู้สมบูรณ์ 7 อัน ไม่เท่ากัน 2 อันใหญ่ มีก้านชูอับเรณูยาว 2-4 มิลลิเมตร อับเรณูยาว 8-10 มิลลิเมตร อีก 5 อันเล็กกว่า เกสรที่เป็นหมันลดรูป 3 อัน ยาว 2 มิลลิเมตร รังไข่และก้านเกสรเพศเมียเกลี้ยงหรือเกือบเกลี้ยง ยอดเกสรเพศเมียไม่ขีด ผล กว้าง 1-1.5 เซนติเมตร ยาว 8-16 เซนติเมตร แบน เกือบมีขนสีน้ำตาลทอง แก่แตก มี 10-30 เมล็ด กว้าง 5 มิลลิเมตร ยาว 7 มิลลิเมตร รีแบน สีน้ำตาลมัน พบในป่ารุ่นและบนเขาหินปูน เป็นพืชชนิดเดียวในสกุล *senna* ที่เป็นพืชพื้นเมืองในภาคใต้

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โจนอน พินดา สิทธิสุนทร ก่อถาวรดา ชยาฤดี ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2559, 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์มรดกอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

Blumeodendron subrotundifolium (Elmer) Merr.
ขุนแท่น(ขุนแท่นเขา) EUPHORBIACEAE

ไม้ต้น สูงได้ถึง 50 เมตร ใบ คล้ายแผ่นหนัง เกือบเรียบ รูปรี ออกสลับตรงข้ามถึงกึ่งตรงข้าม กว้าง 3-22 เซนติเมตร ยาว 6.2-46 เซนติเมตร ฐานใบเว้าตื้นถึงมนป้านหรือรูปลิ้น ขอบใบโค้งลงปลายใบเรียวแหลมถึงเป็นติ่งแหลม มีต่อมใบมากทั้งสองด้าน เส้นแขนงใบ 3-11 คู่ เส้นแขนงใบย่อยเป็นร่างแหเห็นไม่ชัด ก้านใบรูปทรงกระบอก ยาว 2.4-18.5 เซนติเมตร ออกดอกตามลำต้นเป็นช่อกระจุก ดอกเพศผู้มักออกเป็นคู่ ยาวได้ถึง 4.5 เซนติเมตร ดอกเพศเมียออกเดี่ยว ยาวได้ถึง 3.2 เซนติเมตร ดอกสีเหลืองซีดถึงเหลืองอมเขียวหรือชมพูอมเหลืองถึงแดงอมเขียว กลีบเลี้ยงรูปไข่ มี 2-3 กลีบ ก้านดอกสีน้ำตาลเป็นข้อและหนาขึ้นเมื่อเปลี่ยนเป็นก้านผล ยาวประมาณ 1.3 เซนติเมตร ใบประดับย่อยรูปสามเหลี่ยม ขนาด 2-5 มิลลิเมตร ขอบเป็นคลื่น ผล แบบแห้ง แตกรูปกึ่งทรงกลมเมื่อยังเล็กเมื่อผลโตขึ้นกลายเป็นรูปไข่ กว้าง 2.9-4.5 เซนติเมตร ยาว 3.5-6 เซนติเมตร เมื่อยังไม่สุกมีสีเขียว เมื่อสุกสีเหลืองหรือเหลืองอมส้มหรือสีแดง ผนังผลหนา 2-4 มิลลิเมตร ก้านผลยาว 1.5 เซนติเมตร ผลมี 2 หรือหลายเมล็ด เมล็ดคล้ายถั่วแบนข้างหนึ่ง ขนาด 2.3-3.4x1.6-2.4x1.1-1.3 เซนติเมตร สีครีมถึงสีม่วง

ข้อมูลอ้างอิง : <http://www.nationalherbarium.nl/ThaiEuph/ThBspecies/ThBlumeodendron.htm>

ภาพประกอบ : ภาพใบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพผล : <http://picsr.com/photos/42116013@N05/interesting?nsid=42116013@N05>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

